

Vilniaus reformatų žinios

Teatstoja nuo neteisybės kiekvienas, kuris mini Viešpaties vardą. /2 Tim. 2,19 /

2000 m. gegužė Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos ir seniūnų tarybos informacinis leidinys Nr.4 (16)

Pagal savo žodžius būsi išteisintas ir pagal savo žodžius būsi pasmerktas

Todėl sakau jums: teismo dieną žmonės turės duoti apyskaitą už kiekvieną pasakytą tuščią žodį.

Mt. 12,36

Mūsų kalba atspindi mūsų vidinį gyvenimą. Širdis yra mūsų žodžių šaltinis. Mes sakome tai, kas mūsų širdyse. Labai svarbu, ką mes sakome, nes mūsų kalba daro labai didelę įtaką kitiems žmonėms. Kalbą gali daug padaryti - ir gera, ir bloga. Penktas Dievo įsakymas "nežudyk" reikalauja nežudyti ne tik veiksmais, bet ir žodžiais.

Įmanoma nužudyti žodžiais. Pikti žodžiai - tai nuodai atvirai žaizdai, ir jie gali nužudyti lengvai pažeidžiamas sielas. Mūsų žodžiai yra kaip šaunamos iš lanko strėlės. Kai pataikome, jos sužeidžia ir nužudo. Apkalbos už kieno nors nugaros kelia pasišlykštėjimą. Jos visuomet padaro nepagydomą žaizdą. Jos griaua draugystę, šeimas ir žmonių santykius bažnyčioje.

Tik nedaugelis sugeba kontroliuoti savo žodžius ir nekalbėti blogai apie kitus. Bet kaip galime būti tokie blogi, jog sąmoningai siektume savo žodžiais įžeisti kitus žmones? Biblijoje teisingai pasakyta: "Ir liežuvis yra ugnis... neteisybės pasaulis... liežuvis įeina į mūsų sąnarių tarpą, apdergia visą kūną ir padega "būties ratą", pats būdamas pragaro padegtas". /Jok.3,6/.

Bet dėkui Dievui, kad galime panaudoti žodžius ir geriems tikslams ! Kaip gera būti kartu su žmonėmis, kurie apie kitus gali pasakyti vien tik gera ! Tokie žmonės liaujasi kalbėti, jei kas nors ima apkalbėti ir kritikuoti kitus.

Be abejonės, šie žmonės pilni Jėzaus meilės. Šiandien Jėzus primena mums, kad turėsime atsiskaityti už savo žodžius: "Todėl sakau jums: teismo dieną žmonės turės duoti apyskaitą už kiekvieną pasakytą tuščią žodį. Pagal savo žodžius būsi išteisintas ir pagal savo žodžius būsi pasmerktas". /Mt. 12,36-37/.

Turime prašyti, kad Viešpats apsaugotų mūsų lūpas, idant neištartume nė vieno žodžio be meilės - nei apie kitus, nei kitiems.

Iš H.Neimano "Dievo rankose - kasdieniai skaitymai"

Gegužės 7 d. šventė Motinos dieną

Motinos malda

Aš neprašiau Tavęs, Dievuli geras,
Lydėt mane gyvenimo keliu,
Bet motinėls ašaros padarė,
Kad jai ir Tau šiandien dėkoti galiu!

Tada buvau dar jaunas, mano Dieve,
Nepažinau, kas skausmas, kas vargai;
Maniau, kad kaip tos gėlelės gimtų pievų,
Žydės žiedeliais džiaugsmas vis margais...

Todėl dažnai Tau, Dieve, nusidėjau,
Dažnai sūnum paklydėliu buvau,
Bet Tu nepamiršai - motutės maldai patikėjai,
Kad aš sugrįšiu kartą Tau.

Šiandien gi, išklajojęs visą žemę,
Daug matęs ir patyręs daug, oi daug,
Pripažinau, kad motinos malda vaikams daug
lema,
Ir kad tik ji juos sugrąžina Tau!

Mintys Motinos dienai

Apaštalas Paulius antrame laiške Timotiejui, pirmame perskyrime rašo: "Aš prisimenu tavyje esanti neveidmainišką tikėjimą, kuris gyveno pirma tavo senelėje Loidoje ir tavo motinoje Eunikėje; esu įsitikinęs, kad jis gyvena ir tavyje" /2 Tim. 1,5/, o trečiame - papildomai pabrėžia: "Tu nuo mažų dienų žinai Šventuosius Raštus, kurie gali tave pamokyti išganymo per tikėjimą į Jėzų Kristų" /2Tim. 3,15/.

Dabartiniu laiku vis auga ir stiprėja moterų kova už savo teises, už reikalavimą moterims turėti lemiamą balsą gyvybinių klausimų sprendimuose ir teisę užimti vadovaujančias vietas visose srityse sekuliariniame ir krikščionių Bažnyčių gyvenime. Tuo būdu ir Motinos Diena metai po metų darosi vis svarbesnė šventė, nes daugiausia kovojančių moterų yra ir motinos. Senesnioji karta dar prisimena laikus, kada nežinojo tos dienos, bet greitai ji užvaldė visų širdis. Mes kasmet švenčiame Motinos dieną ir laukiame jos. Ta diena yra svarbi mūsų bažnytiniam, visuomeniniam ir šeimyniniam gyvenime,

Mūsų apmąstymo tema: "Tikra motina".

Motinos diena ragina kasmet mus, ypatingai vaikus, kokio amžiaus jie bebūtų, neužmiršti savo motinų. Jeigu vaikai yra sąžiningi ir myli tėvus, jie be abejojimo tą dieną prisimins, kad motina juos pagimdė kančiose ir stengėsi bei aukojosi juos auklėdama. Nesvarbu, ar vaikai yra maži, ar suaugę, ar kartu, ar atskirai gyvena, tą dieną jie privalo motinai parodyti dėkingumą. Be to, jeigu esame tarpe tų, kurių motinų jau nebėra gyvųjų tarpe, mes galime papuošti jų kapus. Nepraleiskime progos tai padaryti. Jeigu mūsų motinų kapai yra išblaškyti po pasaulį ir jų Motinos dieną pasiekti negalime, dėkokeime tylioje maldoje Viešpačiui Dievui už mūsų motinoms suteiktą ištvermę ir stiprybę auginant mus.

Tuo būdu, kasmet Motinos diena ne tik prisiminimas, bet ir išpareigojimas vaikams su meile ir pagarba vertinti motinos darbą. Betgi ir kiekviena motina įkvėpta Šventojo Rašto turi paklausti savęs: "Kaip aš galėčiau šiame dinamiskame ir sociologiškai gana komplikuoame laike vaisingai pildyti savo uždavinį, būti tikra motina?"

Apaštalas Paulius nupiešė tikros ir teisingos motinos vaizdą. Jo nuomone, Timotiejaus motina Eunikė ir senelė Loida buvo pavyzdingos ir dievobaimingos moterys. Timotiejaus auklėtojoms pirmiausia rūpėjo, kad jis taptų giliai tikinčiu žmogumi. Taigi, pirmas ir svarbiausias uždavinys kiekvienai motinai yra gyvo tikėjimo įkvėpimas vaikams. Kaip mūsų mielos motinos galėtų tą garbingą tikslą pasiekti? Yra daug rašoma ir kalbama apie vaikų auklėjimą. Koks patarimas teisingiausias? Mes, krikščionys, privalome laikytis Biblijos, bet tuo pačiu mokėti Švento Rašto dėsnius pritaikyti mūsų sąlygoms. Eunikė ir Loida gyvai tikėjo į tai, ką jos įkvėpė sūnui ir anūkui. Jaunasis Timotiejus nematė tarp jo auklėtojų žodžių ir veiklos skirtumo. Jam buvo nežinomas jo motinos nervingumas, nesusivaldymas, neapgalvotas pasielgimas. Tegu kiekviena motina rimtai save ištiria ar jos troškimas yra, kad jos vaikai per visą gyvenimą palaikytų gilius ir gyvus santykius su Dievu, ar ji pati giliai į tokius santykius tiki? Tikrai, Eunikės tikėjimas yra iki šios dienos nemirtinga vertybė, mums Šventame Rašte apreiškta. Aišku, metodai, kaip mūsų motinos tą tikėjimą galėtų perduoti vaikams yra šiandien kiti negu Naujojo Testamento laikais.

Kokiu keliu mūsų laikais motinos turėtų eiti, kad įtikintų vaiką, ypač brendimo laikotarpyje, apie tikėjimo palaimintą įtaką žmogaus gyvenime? Atsakymas yra nelengvas. Galima tik apskritai patarti, kokią kryptį motinai pasirinkti. Pirmiausia, tegu kiekviena motina kasdien patikrina savo asmenišką tikėjimą, ar jis yra gyvas jos širdyje, o gal tik tradicinis. Po to motinos turėtų ieškoti galimybės susipažinti su šio laiko auklėjimo metodais. Jie mūsų laikais gerokai skiriasi nuo mūsų tėvų, kada mes buvome vaikai. Tik gyvojo tikėjimo sujungimas su šios dienos reiškiniais gali atnešti palaimintus vaisius mūsų ir mūsų vaikų dvasiniame gyvenime. Tie reiškiniai yra:

1. Jėzus iš Nazareto, kaip gyvas ir amžinai viešpataujantis Kristus, šiandien ir ateityje nori ir gali viešpatuoti mūsų vaikų širdyse.
2. Motinos pareiga yra atitinkamai paruošti savo vaiko širdį.
3. Ji turėtų pakartotinai atkreipti dėmesį į tai, kad dabar vis mažėja skirtumas tarp religijos ir mokslo. Kas kitaip mano jau nėra laikomas rimtu mokslininku. Šių laikų garsūs fizikai, atominės jėgos tyrinėtojai yra giliai tikintys žmonės. Jie liudija, kad jų tyrinėjimai padėjo išsiginčyti į Dievą, į gyvojo Dievo veikimą.
4. Motina tegu mokosi realiai galvoti, tegu atmeta visokių rūšių svajones apie savo vaikus. Tegu ji ruošiasi momentui, kada vaikas nuo jos atsiskirs. Žinoma, motinoms tai nelengvas dalykas. Bet ir mūsų Eunikei be abejojimo tai buvo rimtas ir gilaus tragizmo pergyvenimas. Ji žinojo, kad jos sūnus ir sūnaus mokytojas ap. Paulius gali mirti kaip kankinys už Kristaus mokslo skelbimą. Nepaisant to, ji sutiko atsiskirti nuo sūnaus, nes tamavimas Dievo idėjai perviršija mūsų planus, mūsų apskaičiavimus ir pageidavimus.
5. Motinos vaizdas nebūtų pilnas, jeigu neapvainikuotume jo malda. Kiekviena motina privalo neužmiršti, kad be maldos jai bus sunku tapti gera savo vaikų auklėtoja. Malda yra neribota jėga žmogaus gyvenime. Tegu kiekviena motina žino, kad atviros maldos metu, kaip ap. Pauliaus laikais taip ir dabar, Viešpats Dievas siunčia į mūsų širdis naujas idėjas, naujas galimybes, naujas jėgas jas taip pritaikyti, kad mūsų vaikų auklėjimas duotų kuo puikesnius rezultatus ir suteiktų palaimos. Mūsų laikmetis taip pat ieško mūsų tarpe Eunikių ir Loidų. Jos yra reikalingos kiekvienai krikščioniškai ir nekrikščioniškai bendruomenei, kiekvienai šeimai.

Mintys paimtos iš kun. Povilo Dilio pamokslo, pasakyto lietuvių liuteronų Išganytojo bažnyčioje Toronte, Kanada, 1982 m. gegužės 9 d., perspausdinta iš "Mūsų sparnų" Nr.54, 1983 m.

TALITA KUMI ! MERGAITE, KELKIS !

Pasaulio moterų maldos diena 2000

Kaip jau įprasta, pirmąjį kovo penktadienį (kovo 3 d.) Vilniaus liuteronų bažnyčia sukvietė įvairių konfesijų ir tautybių moteris Pasaulinei moterų maldos dienai, šį kartą skirtai Indonezijos moterims, kurios ir parinko šios Moterų maldos dienos temą ir žodžius iš Morkaus evangelijos 5, 21-24, 35 - 43.

Indonezija - didžiulė šalis Pietryčių Azijoje, išsidėsčiusi salose: Dž. Sundos, M.Sundos, Malukų, N.Gvinejos ir kt. Jos plotas 1.9 mln. kv. km., gyvena 130.1 mln. gyventojų (per 150 tautybių). Indonezijos salos nuo XVI a. vidurio priklausė tuo metu didžiausiai jūrų valstybei Olandijai. Tarpukaryje jos įtaka silpnėjo, į šalį skverbėsi Japonijos kolonizatoriai. 1945 m. Japonijai pralaimėjus karą ir kapitulius, susidarė sąlygos išsikvoti nepriklausomybę. 1945 m. buvo paskelbta nepriklausoma Indonezijos Respublika su sostine Džakarta, o 1949 m. įkurtos Indonezijos jungtinės valstijos.

87 % gyventojų išpažįsta islamą, 9 % - krikščionybę, kurių daugiausia - protestantizmą. 70% protestantų bažnyčių yra susijungę į Indonezijos protestantų Bažnyčią.

Apie Indoneziją ir indoneziečių moterų gyvenimą ir vargus pasakojo J.Galkauskaitė ir Ruthumne Ratmutto, kuri dirbo Indonezijoje, Džakartos tarptautinėje mokykloje. Moterys, ypač musulmonės, kenčia dėl politinių ir religinių judėjimų, ekonominės padėties. Ponia Ratmutto ne tik papasakojo apie Indonezijos unikalią gamtą, tenyškčių moterų vargus, bet, pasitiesusi ant žemės kilimėlių, dar ir pagrojo unikaliu instrumentu, padarytu iš bambuko lazdelių.

Maldos skambėjo ne tik už indoneziečius, bet ir viso pasaulio vargstančias, išnaudojamas, niekinamas moteris lietuvių, anglų, rusų, vokiečių kalbomis: "Talita kumi ! Moterys, pakilkite ! Visos moterys, būkime vieningos ! Ateikite, viso pasaulio moterys krikščionės. Ateikite tos, kurios kenčiate ir tos, kurios prispauodoje, atstumtos, paniekintos ir pažemintos, ateikite. Ateikite, praradusios viltį, patyrusios smurtą ir prievartą, ateikite."

Nuoširdžiai skambėjo įvairiomis kalbomis tariami nuodėmių išpažinimo žodžiai: "Dieve ! Tu tvarkai mūsų gyvenimus, vienydamas visus savo meile. Mes pripažįstame, kad turime sunkumų bendraujant ir kad yra problemų mūsų šeimose. Pripažįstame, jog dažnai norime, kad kiti mums patarnautų, bet nesistengiame tarnauti kitiems. Mes nenoriai priimame tuos, kurie ne tokie kaip mes. Pripažįstame, jog nuolat norime aukotis ir gyventi dėl kitų. Tačiau Tu, Viešpatie, liepi mums gyventi savo gyvenimus ir patirti pilnatvės džiaugsmą. Viešpatie Jėzau, Tu esi Bažnyčios galva ir nori, kad dvasiškai augtume ir tobulėtume kaip Dievo bendruomenė. Mes pripažįstame, kad mūsų bažnyčiose ne viskas vyksta pagal Tavo valią. Mes pripažįstame, kad bažnyčių vadovai dažnai kelia asmeninius interesus aukščiau Bažnyčios ir bendruomenės. Pripažįstame, kad bažnyčias ir bendruomenes silpnina susiskaldymai tarp vyrų ir moterų, vyresnės ir jaunesnės kartų, kunigų ir pasauliečių. Mes, moterys, Tavo Viešpatie dukterys, norime tarnauti Bažnyčiai ir skelbti Tavo žodį, tačiau mūsų pastangos nevertinamos, todėl mes jaučiamės bejėgės ir sužlugdytos".

Daugelyje pasaulio ir Lietuvos bažnyčių labai aktyviai ir nuoširdžiai darbuojasi moterys. Jos talkina kunigams, moko vaikus, bendrauja su jaunimu, globoja ir guodžia vargšus, pasiligojusius, nepagalinčius. Mūsų parapijose moterys taip pat neša didžiausią našta: daugelyje reformatų parapijų tarybų pirmininkės - moterys.

Moterų maldos dienai skirtas tekstas iš Morkaus evangelijos 5,41-42 buvo skaitomas lietuvių, anglų, rusų, vokiečių ir dar dešimčia kitų kalbų. Trumpą pamokslą - Homiliją perskaitė katalikė teologė dr. Solveiga Daugirdaitė, per pamaldas giedojo merginų choras "Liepaitės". Jos dieviškais balsais pagiedojo C.Frank'o "Panus Angelikus" ir su moterų duetu - Veberio "Pije Jezu".

Baigiantis pamaldoms visi susiėmę už rankų prašė Viešpaties palaiminimo, kartu tardami: "Talita kumi" Pakilkime ! Tegul Dievas laimina mus ".

Dalija Gudliauskienė

Mūsų senoliai

Vilniaus ev. reformatų parapijos nariais yra garbingo amžiaus sulaukę - per 90 metų - reformatai. Tai Jonas Pelanis ir Elžbieta Indriūnienė

Jonas Pelanis

- gimė 1907 m. sausio 23 d. Biržų raj. Rinkuškių kaime. Vaikystė ir jaunystė prabėgo Rinkuškiuose. Jo tėveliai iš mamos ir tėvo pusės buvo kilę iš senų reformatų giminių. Šeimoje augo du broliai ir trys seserys. Jonas krikštytas ir konfirmuotas Biržų ev. reformatų bažnyčioje, konfirmavo kun. Povilas Jakubėnas. Jaunystėje lankė Biržų reformatų bažnyčios chorą, buvo aktyvus kun. A.Balčiausko įkurtos radviliečių draugijos narys, Rinkuškių kaimo reformatų seniūnu.

1934 m. vedė Palmirą Punytę iš to paties Rinkuškių kaimo, užaugino 3 dukras: Donatą (Danutę), Ireną ir Marytę, sulaukė keturių anūkų ir dviejų proanūkų (dukters Irenos anūkai).

1991 m. mirė žmona, su kuria damoje ir supratime buvo pragyventi 57 metai, pasijuto vienišas, na ir sveikata nebe kokia ir dabar žiemas praleidžia Vilniuje rūpestingai globojamas dukterų, ypač Danutės. Bet vos atšyla orai, parskrenda vyturiai, ir jau sunku nulaikyti mūsų senolį Vilniuje, "ant akmens", nors gyvena Lazdynuose, kur šalia ošia pušys, pro langą matosi mėlynuojančios tolimos, bet širdis veržiasi į Biržus, į namelį prie krūmokšniais apaugusių smegduobių ir kur ne itin derlingi, bet gimti laukai. Ir kraustosi mūsų Pranulienė su Tėveliu dviem mėnesiams į kaimą, augina daržoves, šeria gyvulius, lesina pulką vištų. Senelis atgyja, vaikščioja apie namus, šildosi saulutės atokaitoje. Ir atrodo nei čia tiek daug metų nugyventa, nei ką. Tik aplinkui jau nė vieno kaimyno ne tik bendraamžio, bet ir kur kas jaunesnio nebėra - iškeliavo kas į Šlepščių, kas į Rinkuškių kapinaites prie ežero, kur ilsisi ir jo žmona, giminaidžiai.

Jonas Pelanis dar visai geros atminties, šnekus, paskaito laikraščius, padiskutuoja apie Lietuvos ir pasaulio įvykius, bet į bažnyčią atvažiuoti nebeįstengia, o ir ilgiau sėdėti sunku, vis traukia prigulti, pailsėti.

Elžbieta Indriūnienė /Dubraitė/

- gimė 1909 m. lapkričio 21 d. Kašeliškių kaime, N.Radviliškio valsč., Biržų apskr. Tėvai - Petras Dubra, Jurgio, gimęs Kašeliškių kaime, motina Zuzana Pelanytė buvo kilusi iš Spalviškių. Dubros turėjo 33 ha žemės. Šeimoje augo broliai ir

Elžbieta krikštijo kun.Adomas Cumpftas, konfirmavo kun.Adomas Šernas N.Radviliškio bažnyčioje. Elžbieta buvo aktyvi parapijietė, giedojo bažnyčios chore.

1933 m. Elžbieta ištekojo už Povilo Indriūno ir apsigyveno Melaišių kaime, Papilio valsč., Biržų apskr. Sutuokė N.Radviliškio bažnyčioje kun.Stasys Neimanas. Šeima susilaukė ir užaugino tris vaikus.

Pokario audros atėmė jos vyrą pačioje jaunystėje, liko Elžbieta su trimis mažais vaikais. Kad galėtų išsilaikyti, teko kraustyti į miestą, dirbti įvairius darbus, kabintis už gyvenimo, leisti vaikus į mokslo.

Elžbictos tėvai ir brolis palaidoti Skultiškių kapinėse, vyras - Melaišių.

Nelengvas gyvenimas giliomis raukšlėmis išvagojo senolės veidą, bet akys tebešviečia meile ir gerumu. Vokiečių laikais, kad neišvežtų į Vokietiją darbams, buvo pasisendinusi dvejais metais, todėl ir 90-metį šventė du kartus: pagal pasą 1997 metais ir iš tikrųjų - pernai.

Gyvena su dukromis - dvynėmis Donata ir Irena, dažnai aplanko anūkai: sūnaus ir dukros. Kojos dar gan stiprios, tad pavasarį, kai nebeslidu ir nebetamsu, lydimą dukros Donatos, atcina į išsiilgtą mūsų bažnytelę, taip meiliai pagal seną įprotį vadina mūsų senolė. Elžbieta Indriūnienė gerai prisimena jaunystės laikų N.Radviliškio, Papilio, Biržų bažnyčias, dalyvavo ir pirmosiose mūsų bažnyčios pamaldose, kartu su pirmaisiais parapijiečiais giedojo 1989 m. spalio mėn. prie dar ne mūsų bažnyčios, o "Kronikos" kino teatro, skverelyje, kai pamaldas laikė iš Biržų atvažiuavęs kun. R.Moras.

Linkime mūsų senoliams sulaukti dar daug pargrižtančių pavasarių, stiprios sveikatos, aiškių minčių, šviesių akių, giedros nuotaikos !

Tegloboja Jus Meilės ir Gerumo Dievas !

"Vilniaus reformatų žinių" leidėjai

***Sveikiname Vilniaus ev. reformatų parapijos narius, atšventusius
60 metų jubiliejus:***

Alfredą Dagį - balandžio 20 d.

Algirdą Januševičių - balandžio 22 d

***Linkime stiprios sveikatos, nesenkančios energijos, kūrybingos veiklos,
turiningų tolimesnio gyvenimo metų !***

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba ir seniūnų taryba

Suaugusiųjų konfirmacijos

Gegužės 14 d. Kėdainiuose, gegužės 21 d. Vilniuje buvo laikomos iškilmingos konfirmacijos pamaldos, laikė kunigas Rimas Mikalauskas. Buvo konfirmuotas gražus būrelis Kėdainių, Kauno ir Vilniaus parapijiečių, kurie negalėjo su mumis dalytis Viešpaties Vakarienės, nes dėl vienokių ar kitokių priežasčių nebuvo laiku priėmę pirmosios Komunijos, nebuvo laikomi pilnateisiais parapijų nariais.

***Sveikiname kėdainiečius, kauniečius ir vilniečius, patvirtinusius priklausomybę
reformatų konfesijai Konfirmanto priesaika !***

“Vilniaus reformatų žinių” leidejai

Truputis išpūdžių iš Biržų

Motinos meilė, kurios lengvą plevėnimą bėgant metams tebejausti iš Anapus, šaukia į gimtine nors pastovėti prie kapo. Tad Motinos dieną važiuojame su savo artimaisiais giminėmis į Biržus. Evangelikų reformatų bažnyčioje pasimelsime už savo mamas ir kitus artimuosius, kurie ilsisi nuošaliose Biržų krašto kaimo kapinaitėse.

Gera girdėti iš vaikystės pažįstamą varpų skambesį, lydėjusį kiekvieną atėjimą į bažnyčią. Gaudžia tie patys senutėliai vargonai, pagal kurių pritarimą ne taip lengva giedoti - tokie jie lėti, tarsi mūsų senolių būdas. Nuo Dievo stalo ir sakyklos sklinda ramūs, raiškūs jauno kunigo žodžiai. Jie pažadina atmintį anuometinio biržiečių numylėto kunigo Aleksandro Balčiausko paveikslą ir jo išpūdingus pamokslus. Argi tai ne Dievo malonė, kad po baisaus sunkmečio mūsų Bažnyčia tebėra gyva, o prie Dievo stalo stovi biržiečių gerbto kunigo vaikaičiai diakonas Kęstutis Daugirdas? Jis sako pamokslą, skirtą Motinos dienai, lygina Kristaus ir kiekvieno žmogaus vaikystę. Visus vaikus, kaip ir mažutėlį Jėzų, iki tam tikro meto ant rankų laiko Motina. Kol žmogus tampa asmeniu, dažnai tenka patirti ir labai sunkių, skaudžių dalykų. Kilti iš pilkumos padeda Dievo artumas, Jo meilė ir globa, jeigu tik mes to norime ir siekiame.

Gal ne man vienai gera šiandien čia, Biržų bažnyčioje. Išeidama po pamaldų, žvelgiu į nepažįstamus vietinių žmonių veidus. Juose matau kažką artimo. Dievo žodis pažadina geriausius jausmus, suartina.

Vėl skamba varpai, o prie bažnyčios durų kunigas atsisveikina su išeinančiais. Iš ten ataidi kiekvienam tariamas “Sudiev”. Stebiuosi, kiek moduliacijų galima rasti vienam žodžiui. Rodos, kunigui nė kiek nepabosta jį kartoti, kiekvienąsyk jį ištaria vis kitokia intonacija ir atrodo, kad tau skirtasis skamba gražiausiai.

Tokia šviesi šimet buvo Motinos diena Biržų bažnyčioje.

Genė Kniukštienė

Reformatų Velykų tradicijų tema

Prieš Velykų šventes ir po jų įvairiuose leidiniuose pasirodė daug straipsnių, prisiminimų apie lietuvių senovinius Velykų papročius, net įvardijamos unikalios liaudies tradicijos, atėjusios dar iš ikikrikščionybės laikų.

Daug esu perskaičiusi lietuvių archeologų, etnologų, etnografų veikalų apie senovės lietuvių, baltų mitologiją ir senąją religiją, bet neteko užtikti, kad senovės lietuviai būtų nešioję vandenį, ugnį iš vienos vietos į kitą ir nuo to vanduo ar ugnis tapę šventi, labiau pagarbos reikalaujantys. Su ugnimi visada buvo elgiamasi pagarbiai, su baime, bet šventinti niekur nenešiota. Lietuviai reformatai dar 16 amžiuje atsisveikino su prietarais. Didikai, valdovai, įvedę savo valdose reformatų tikėjimą, išmokė savo pavaldinius ne tik rašto, bet ir atsikratyti prietarų, būrimų, nustatė privalomą bažnyčios lankymą, neklaūžadas, apsileidėlius baudė piniginėmis, o kartais ir kūno bausmėmis. Tad mes, reformatai, tik atlaidžiai nusišypsoms išgirdę žiniasklaidos teiginius apie lietuvių liaudies būrimo, ateities spėjimo tradicijas. Mums tai - tamsumo, neraštingumo apraiška. Negalima garbinti Viešpaties Dievo ir tuo pačiu lenktis kitiems dievams, dvasioms. Apaštalas Paulius rašė: "Aš nenoriu, kad jūs susidraugautumėte su velniais. Jūs negalite gerti iš Viešpaties taurės ir kartu iš piktųjų dvasių taurės. Jūs negalite būti Viešpaties stalo dalyviais ir kartu velnių stalo dalyviais" /1Kor.10.20-21/. Mano močiutė - racionali sodietė - vasarą rinko žolynus ne piktosioms dvasioms permaldauti, o kaišė už paveikslų (aišku, ne šventųjų, o šeimyninių fotografijų), kad geresnis kvapas būtų, dėjo į skrynias ir spintas nuo kandžių apsaugoti.

Senieji reformatai nepamiršo, kad nuo Verbų sekmadienio prasideda Didžioji savaitė, skirta susikaupimui, pamąstymui. Šeimos galva Tėvas vidurdienį - Viešpaties valandą - susodindavo vaikus apie stalą ir paskaitydavo atitinkamas Švento Rašto vietas, pagiedodavo. Na, o Didįjį ketvirtadienį jau važiuodavo į bažnyčią, palikę porą vyresnių vaikų apeiti gyvulius. Valgį Motina būdavo paruošusi iš vakaro ir palikusi "pečiuje". Važiuodavo bažnyčion nevalgę, nes visi važiuojantieji eidavo prie Komunijos. Apie kokius rimtus darbus tomis Didžiosios savaitės dienomis nė negalvodavo, darė tik kas būtinausia: šėrė gyvulius, gamino vakare valgį. Svarbiausia buvo savęs apsišvarinimas, savo sielos paruošimas.

Didysis penktadienis reformatams svarbiausia Velykų laikotarpio diena. Kiekvienas sodietis žinojo pagal valandas, kada kas vyko Kristaus nukryžiuavimo dieną, ką pasakė Pilotas, kas kalė vinis į Kristaus rankas, kokius žodžius ištare šalia Jėzaus pakabintas vienas iš piktadarių. Didįjį penktadienį pamaldos reformatų bažnyčiose vykdavo priešpiet ir vakare - valandą, kada "perplyšo pusiau nuo viršaus iki apačios šventyklos uždanga" /Mk.15.38/. Didįjį penktadienį, kaip ir Didįjį ketvirtadienį, iki saulės laidos nekurdavo ugnies, grįžę iš bažnyčios traukdavo iš "pečiaus" valgį, kuris ilgai išlaikytas būdavo itin skanus, gerai sušutęs. Jokių pasninkų nesilaikydavo, valgydavo tą, ką turėdavo. Didįjį ketvirtadienį ar penktadienį būtinai reikėdavo prieiti prie Komunijos. (Buvo du būtinai vadinamieji pavasario ir rudens žygiai). Velykų rytą į bažnyčią ruošdavosi daugiau jaunimas, prie gyvulių pasilikdavo kuris nors iš vyresnių. Jaunimui rūpėdavo, o ir jau būdavo galima skaisčiau pasipuoti. Merginos savo grožį slėpdavo po didelėm skarom, plaukų nebuvo galima iškišti, bliuzele reikėjo susisegioti iki pat kaklo, kad nesimatytų duobutės. Vis vien bernai taikydavo lipti "ant viškų", kad iš viršaus po moterų puse sėdinčią merginą nusižiūrėtų, o rudenio ir piršlius bus galima atsiųsti. Vesdavo ar tekėdavo tik už savo tikėjimo žmogaus, nesimaišydavo, todėl dar ir dabar Biržų krašte pagal pavardes galima atspėti, kas reformatai, kas ne.

Velykas švesdavo tris dienas. Dar ir caro laikais tiek stačiatikių, tiek vakarų krikščionių Velykos ir Kalėdos buvo švenčiamos tris dienas, tiek dienų kas nors iš kiemo važiuodavo į bažnyčią. Likusieji namie taip pat stengdavosi greit apeiti gyvulius ir paskaityti šventraštį, pagiedoti. Dar mano laikais draugės močiutė, nebegalėdama nueiti į bažnytėlę, sėdėdama "ant pečiaus" šventadienį traukdavo reformatų giesmes vieną po kitos, ir jos nesikartodavo, nes beveik visą giesmyną mintinai mokėjo. Mūsų mamos irgi dar daug giesmių mokėjo iš senojo Dagilio giesmyno ir ruošdamosis po namus, valgį gamindamos niūniudavo ne liaudies dainas, o senąsias reformatų giesmes. Todėl joms labai keista, kad bažnyčioje net užgrojus vargonams dabar ne visi sugeba pagiedoti.

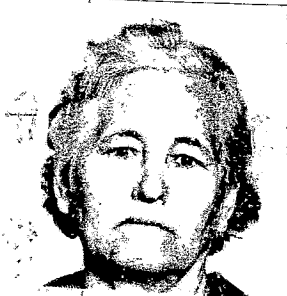
Apie tai, kaip vaikščiodavo vieni pas kitus į svečius "kieminėtis", kaip linksmindavosi - nerašau, nes visada ir visur žmonės tai mokėjo daryti, tik kaimai, kuriuose daugiau gyveno reformatų, išsiskirdavo tuo, kad linksmybės apsidavo be didelio gėrimo, o ir retai pasibaigdavo muštynėmis; sakydavo, kad reformatai šviesūs žmonės.

Daliņa Gudliauskienė

Išėjusi amžinybėn

Vilniaus ev. reformatų parapija š.m. balandžio 26 d. neteko vienos iš seniausių savo parapijos narių - Olgos Palmiros Jakubenaitės Šileikienės.

Bet teisiųjų sielos yra Dievo rankose ir jokia kančia jų neužgožia. /Iš. 3,1/

Olga Palmira Jakubėnaitė Šileikienė gimė 1912 m. liepos 2 d. Vaitkūnų kaime Biržų raj. Tėvai - tikrų reformatų tradicijų sodiečiai: motina Katrė Lapienytė, kilusi iš Daukniškių kaimo, tėvas Krisius Jakubėnas - Vaitkūnų kaimo. Olga augo daugiavaikėje šeimoje: turėjo tris brolius ir keturias seseris. Dvi seserys karui baigiantis išvyko į Argentina, ten ir palaidotos. Gyvenimas jos nelepino nei vaikystėje, nei vėliau. Anksti mirė tėvas, devynerių metų, baigusi Geidžiūnų pradinės mokyklos tris klases, išėjo tarnauti pas ūkininkus.

Olga 1930m. konfirmavo Biržų ev. reformatų bažnyčioje kun. Povilas Jakubėnas. 1935 m. ją su ūkininku iš Iškonių kaimo Ernestu Šileika, namuose sutuokė atvykęs iš Kauno dėdė kunigas prof. Povilas Jakubėnas. Pragyveno su vyru 34 metus. 1969 m. jam mirus, persikėlė gyventi pas dukrą į Vilnių, augino anūkus Vitalijų ir Arnoldą, šeimininkavo.

Gyvenime patyrė daug vargo, dvasinių kančių. Visą gyvenimą sielvartavo dėl kūdikystėje mirusios pirmagimės, liūdėjo netekusi gimusių ir greit mirusių sūnelių dvynukų. Pagimdžiusi keturis vaikus, užaugino tik vieną dukrą Palmirą Zujevienę.

Velionė buvo santūri, kukli, be galo darbšti moteriškė. Jaunystėje už jos stalo sėdėjo kunigai, superintendentai, ministrai - visiems stengėsi patarnauti, padėti. Šiais metais pasiligojusi nebegalėjo dirbti, tad sielojosi, kaip reiks gyventi, kad nebegalės patarnauti kitiems, bus nereikalinga. Labai džiaugėsi, kai pas juos užsukdavo dabar jau kunigas Rimas Mikalauskas, rūpinosi juo lyg savo anūku, jam perdavė meilę reformatų tikėjimui, pasakojo apie reformatų tradicijas, kartu pagiedodavo, iš jo rankų priėmė šv. Komuniją. Kun. Rimas Mikalauskas buvo pažadėjęs ją palaidoti ir, nors be galo sunku laidoti artimą žmogų, Rimas pažadą ištesėjo...

Mirė Olga Palmira Jakubėnaitė Šileikienė balandžio 26 dieną. Apsėdų pamaldas Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje laikė atvykęs iš Kėdainių kun. Rimas Mikalauskas, laidojo, prieš tai atsisveikinimo pamaldoms užvežus į Biržų ev. reformatų bažnyčią, Iškonių kapinėse netoli jos gyventų vietų, šalia prieš 32 metus palaidoto vyro, jo tėvų, tose pat kapinėse palaidotų dukrelės, sūnelių, brolio Jurgio, jaunesniosios sesers Emilijos.

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba ir seniūnų taryba

* * *

Savo akimis Dievą ten regėsiu,
Mūsų išmintis Jį pažins,
Turėsiu pas Jį atilsį, mus gaivinantį.
Sentėvius šventus taip pat ir savuosius
Rasiu mylimus ten nuėjusiuosius.
Ten neverksime ir nevargsime,
Ten su angelais mes linksmi giedosim
Ir gražiais balsais Dievui garbę duosim...

Iš 272 giesmės "Giesmių ir maldų knygelė"

Informacija

Šių metų Didįjį Penktadienį, kaip ir visada, reformatų pamaldos vyko Kėdainių, Kauno, Biržų reformatų bažnyčiose.

Velykų pamaldas su šv. Vakariene Vilniuje laikė svečias iš Vokietijos kunigas Dieter'is Hartman'as, jam padėjo teologijos studentas, Vilniaus bažnyčios lektorius Tomas Šernas.

Balandžio 30 d. Vilniaus ev. reformatų bažnyčia šventė 170 metų, kai buvo pradėtas statyti dabartinis pastatas - padėtas kartinis akmuo. Iškilmingas atminimo ir padėkos pamaldas laikė Kėdainių kunigas Rimas Mikalauskas ir diakonas Kęstutis Daugirdas. Pasibaigus pamaldoms malda ir giesmė susirinkusieji paminėjo statytojus, to meto parapijiečius, palaidotus buvusiose reformatų kapinėse priešais bažnyčią. Po to minėjimo renginiai persikėlė į Signatarų namus. Ten buvo vaišės, Vilniaus ev. reformatų choras "Giesmė", vadovaujamas dirigentės Tamaros Blažienės, surengė Velykų giesmių koncertą.

Gegužės 7 d. Motinos dienos skirtas pamaldas Vilniuje ir Švobiškyje laikė kun. Rimas Mikalauskas, Biržuose - diak. Kęstutis Daugirdas.

Gegužės 14 d. Kėdainiuose ev. reformatų bažnyčioje vyko suaugusių žmonių konfirmacija. Priklausymą reformatų konfesijai patvirtino aštuoni Kauno ir Kėdainių parapijiečiai.

Gegužės 21 d. Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje buvo konfirmuoti ir tapo tikrais reformatais aštuoni vilniečiai, pakrikštytos dvi mažylės: konfirmantės Agnės dukrelė Živilė Ieva Palionytė ir mūsų seniūnės Irenos anukė Justė Petrylaitė.

Radvilų rūmuose (Vilniaus g.22) veikia paroda "Sugrįžusi išeivijos dailė". Joje eksponuojamos neseniai į Lietuvą giminių parvežtos išeivijos lietuvių reformatų Bažnyčios kuratoriaus menininko Jokūbo Dagio skulptūros. Dagys priklausė Kanados skulptorių, Ontario dailininkų sąjungoms, Šiaurės Amerikos dailininkų protestantų sąjungoms, išeivijos dailininkų organizacijoms, nuolat dalyvavo jų parodose. 1982 m. Otavoje /Kanada/ vykusio Pasaulinio Reformotų Bažnyčių Alijanso (WARC) suvažiavime Lietuvių ev. reformatų bendrija padovanojo jo medžio skulptūrą "Kristus Mokytojas" WARC John'o Knox'o tarptautiniam centrui Ženevoje, Šveicarija.

Paroda veikia kasdien, išskyrus pirmadienį, nuo 12 iki 18 val.

Protestantiškos literatūros knygynėlis nuo gegužės 6 d. iki liepos 20 d. nedirbs, nes tam laikotarpiui Vida Jurkovič - Kasakaitytė išvyksta į Australiją.

Baigėsi *vaikų tikybos mokyklėlės*, kurią lankė septyni mūsų reformatų vaikai, *mokslo metai*; vaikai išmoko dešimt Dievo įsakymų, maldą "Tėve mūsų", susipažino su Katekizmu.

Parapijos namuose darbo dienomis 9 -14 val. ir po pamaldų veikia bibliotekėlė, vadovaujama Kolegijos sekretorės Neringos Ragaliauskytės.

Lietuvos reformatų kunigų telefonai: senjoras kun. Petras Čepas gyv. Medeikiuose tel. 8-220-58577, kun. Algimantas Kvedaravičius gyv. Vilniuje tel. 8-298-05410 (laikinais išvykęs), kun. Rimas Mikalauskas gyv. Kėdainiuose tel. 8-257-60343 ir mobilus 8-289-21339, diak. Kęstutis Daugirdas Kaune tel. 8-27- 723838 ir Biržuose tel. 8-220-31609

Primename seniūnų telefonus: Dalija Gudliauskienė 429118, Donata Indriūnaitė 342824, Angelina Kamčiatnienė 733757, Alfredas Naktinis 470718, Irena Petrylienė 414646, Danutė Pranulienė 444272, Birutė Šernaitė 617690